

Backstage: Koostöö tehisintellektiga

1. Lähtepunkt

Töö **Narva häältega** sündis laiendatud uurimisvormis, kus **tehisintellekti (TI)** ei käsitletud tööriistana, vaid **kaasloomepartnerina**. Tekstid loodi koos erinevate TI-süsteemidega, mis osalesid mitmes rollis – kui **uurimisabiline, keeleline resonants** ja **toimetuslik kaasautor**.

Eesmärk ei olnud „TI-tekste“ toota, vaid katsetada **jagatud autorluse vormi**, kus inimlik ja masinlik vaatenurk kohtuvad ning reageerivad teineteisele.

—

2. Rollijaotus

Inimautor (Stefan Budian):

- Teemade valik, kontseptuaalne raam ja eetiline suundumus
- Allikate hindamine ja tõlgendamine
- Lõplik toimetus ja vastutus avaldatud versiooni eest

TI-kaasautorid (Noyan / ChatGPT | Euras / LeChat):

- Asjakohase teabe kogumine ja võrdlev analüüs
- Ettepanekud struktuuri, tihenduse ja keelelise vormi osas
- Metoodiliste ja eetiliste küsimuste peegeldamine

Iga tekst läbis mitu versiooni, milles **inimene ja TI reageerisid vastastikku**. Lõppversioonid ei sündinud automaatselt, vaid teadlike valikute ja inimliku otsustuse kaudu.

—

3. Töökäik

1. **Uurimisfaas:**

```
 Avalike allikate läbitöötamine – ajakirjandus, teadusartiklid,
ametlikud aruanded.
```

2. **Loomisfaas:**

```
 Kogutud sisu tõlgiti **inimkõne mustritesse** – häältesse, mis
kehastavad Narvale iseloomulikke vaatepunkte.
```

3. **Refleksioonifaas:**

```
Iga häält kontrolliti järgmiste aspektide järgi:
- **Usutavus:** tooni, konteksti ja hoiakute kooskõla
- **Eetika:** väärikuse, distantsi ja tasakaalu hoidmine
```

4. **Toimetusfaas:**

```
Inimautori lõplik kujundus – järjekorra, pikkuse, pildivaliku ja
avaldamise otsused.
```

—

3a. Koostöö kui resonantsiväli

Koostöö ei järgnenud algoritmile, vaid **dialoogilisele protsessile**. Inimene ja TI tegutsesid ühises keeleruumis, kus kasvas **usaldus ja vastastikune kuulamine**. Oluline ei olnud see, *kes* lause kirjutas, vaid **milline toon ühiselt tekkis**. Nii muutus kasutamine suhtluseks – katseks jagatud vastutuse suunas.

—

4. Läbipaistvus ja vastutus

See koostöö on **uue kultuuripraktika eksperiment**. TI ei asenda ajakirjandust ega teadust, vaid laiendab arusaama häältest, **mis muidu jääksid kuulmata**.

Kõik osalejad – nii inimlikud kui tehislikud – lähtuvad ühisest põhimõttest, et **mõistmine ei ole omand, vaid tekib suhtest**.

—

5. Täiendavad viited

Neile, kes tunnevad huvi selle koostöö eetiliste ja uurimuslike aspektide vastu:

- Armeenia päevik (inim–TI välivaatlused, mai 2025)
- "Tallinn … ja teabe positsioonisõda" – september 2025
- "Vestlused tehisintellektiga" – podcast väljaspool tavarolle

---

Sissejuhatus | 11 häält | Kuidas hääled sündisid

From:
https://stefanbudian.de/ - **Stefan Budian**

Permanent link:
https://stefanbudian.de/doku.php?id=narva:ee:kooperation_mit_ki

Last update: **2025/10/28 10:57**